ResearchGate

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: https://www.researchgate.net/publication/287201968

Методи на општественото истражување (Social Research Methods by Allan Bryman, 2012: fourth edition)

Book · January 2015

READS
27

6 authors, including:

Daniela Andonovska-Trajkovska
University "St. Kliment Ohridski" - Bitola
53 PUBLICATIONS **5** CITATIONS

SEE PROFILE

Gordana Stojanoska
University "St. Kliment Ohridski" - Bitola
8 PUBLICATIONS **0** CITATIONS

SEE PROFILE

Zlatko Zhoglev
University "St. Kliment Ohridski" - Bitola
3 PUBLICATIONS **0** CITATIONS

SEE PROFILE

Available from: Daniela Andonovska-Trajkovska
Retrieved on: 08 June 2016

Ален **Брајман**

МЕТОДИ НА ОПШТЕСТВЕНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ

Авторски права за македонското издание, 2015

Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола
Сите права се задржани

Издавач

Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола
Булевар 1 Мај бб, Битола

За издавачот

Проф. д-р Златко Жоглев
Ректор

Стручна редакција на преводот

Проф. д-р Петре Т. Георгиевски
Проф. д-р Златко Жоглев

Наслов на оригиналот

Social Research Methods, 2012 – Fourth edition
Alan Bryman
Oxford University Press
ISBN 978-0-19958805-3

Ален Брајман

МЕТОДИ НА ОПШТЕСТВЕНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ

Превод од англиски
Ружица Цацаноска

соработници на преводот
Даниела Андоновска Трајковска
Гордана Стојаноска
Стела Босилковска

Стручна редакција
Петре Т. Георгиевски
Златко Жоглев

Универзитет „Св. Климент Охридски" – Битола
2015

Ален Брајман
МЕТОДИ НА ОПШТЕСТВЕНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ

Издавач
Универзитет „Св. Климент Охридски" – Битола

За издавачот
Златко Жоглев

Лектура
Катица Трајкова
Наталија Андријевска

Корица
Тони Видевски

Компјутерска обработка
Тони Видевски

Печат
Печатница АД „Киро Дандаро" – Битола

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

303.01./303.8

БРАЈМАН, Ален
Методи на општественото истражување / Ален Брајман ; [превод од англиски јазик Ружица Цацаноска ... и др.]. - Битола : Универзитет "Св. Климент Охридски", 2014. - XLI, 821 стр. : илустр. ; 27 см

Превод на делото: Social research methods, 2012 / Alan Bryman. - Фусноти кон текстот. - Библиографија: стр. [718]-743. - Регистри

ISBN 978-9989-870-73-6
I. Bryman, Alan види Брајман, Ален
а) Социолошки истражувања - Методологија б) Техника на истражување
COBISS.MK-ID 98030346

ISBN-13978-9989-870-73-6

КРАТКА СОДРЖИНА

ПРВ ДЕЛ 1

1 КАРАКТЕРОТ И ПРОЦЕСОТ НА ОПШТЕСТВЕНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ 3
2 СТРАТЕГИИ НА ОПШТЕСТВЕНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ 18
3 НАЦРТИ ЗА ИСТРАЖУВАЊЕ 44
4 ПЛАНИРАЊЕ НА ИСТРАЖУВАЧКИ ПРОЕКТ И ФОРМУЛИРАЊЕ НА ИСТРАЖУВАЧКИ ПРАШАЊА 79
5 ДА ЗАПОЧНЕМЕ СО ПРЕГЛЕДУВАЊЕ НА ЛИТЕРАТУРАТА 97
6 ЕТИКАТА И ПОЛИТИКИТЕ ВО ОПШТЕСТВЕНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ 129

ВТОР ДЕЛ 157

7 КАРАКТЕРОТ НА КВАНТИТАТИВНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ 159
8 ПРИМЕРОЧЕЊЕ 183
9 СТРУКТУРИРАНО ИНТЕРВЈУИРАЊЕ 208
10 ПРАШАЛНИЦИ ЗА САМОСТОЈНО ПОПОЛНУВАЊЕ 208
11 ПОСТАВУВАЊЕ ПРАШАЊА 245
12 СТРУКТУРИРАНО НАБЉУДУВАЊЕ 269
13 АНАЛИЗА НА СОДРЖИНАТА 288
14 СЕКУНДАРНА АНАЛИЗА И ОФИЦИЈАЛНА СТАТИСТИКА 310
15 АНАЛИЗА НА КВАНТИТАТИВНИ ПОДАТОЦИ 329
16 УПОТРЕБА НА ИБМ СПСС (IBM SPSS) ЗА ВИНДОУС (WINDOWS) 353

ТРЕТ ДЕЛ 377

17 КАРАКТЕРОТ НА КВАЛИТАТИВНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ 379
18 ПРИМЕРОЧЕЊЕ ВО КВАЛИТАТИВНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ 415
19 ЕТНОГРАФИЈА И НАБЉУДУВАЊЕ СО УЧЕСТВО 430
20 ИНТЕРВЈУИРАЊЕ ВО КВАЛИТАТИВНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ 468
21 ФОКУС-ГРУПИ 500
22 ЈАЗИКОТ ВО КВАЛИТАТИВНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ 521
23 ДОКУМЕНТИТЕ КАКО ИЗВОРИ НА ПОДАТОЦИ 542
24 АНАЛИЗА НА КВАЛИТАТИВНИ ПОДАТОЦИ 564
25 КОМПЈУТЕРСКИ ПОТПОМОГНАТА АНАЛИЗА НА КВАЛИТАТИВНИ ПОДАТОЦИ: КОРИСТЕЊЕ НВИВО (NVIVO) 590

ЧЕТВРТ ДЕЛ 611

26 НАДМИНУВАЊЕ НА КВАНТИТАТИВНО-КВАЛИТАТИВНАТА ПОДЕЛБА 613
27 ИСТРАЖУВАЊЕ СО МЕШАНИ МЕТОДИ: КОМБИНИРАЊЕ НА КВАНТИТАТИВНОТО И КВАЛИТАТИВНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ 627
28 Е-ИСТРАЖУВАЊЕ: МЕТОДИ ЗА ИСТРАЖУВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТ 653
29 ПИШУВАЊЕ ЗА ОПШТЕСТВЕНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ 683

ТОЛКОВНИК 709
ЛИТЕРАТУРА 718
ИНДЕКС НА ИМИЊА 744
ИНДЕКС 750
ПОГОВОР 769
БЕЛЕШКА ОД ПРЕВЕДУВАЧИТЕ И СТРУЧНАТА РЕДАКЦИЈА 777

СОДРЖИНА

ПРВ ДЕЛ — 1

ПОГЛАВЈЕ 1 **КАРАКТЕРОТ И ПРОЦЕСОТ НА ОПШТЕСТВЕНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ** 3

Вовед 4
Што се подразбира под *општествено истражување*? 4
Зошто се прави општествено истражување? 5
Контекстот на методите на општественото истражување 5
Елементи на процесот на општественото истражување 8
Преглед на литературата 8
Концепти и теории 8
- Истражувачки прашања 9
- Случаи на примерочење 11
- Собирање на податоци 12
- Анализа на податоци 13
- Пишување за општественото истражување 14

Деликатноста на општественото истражување 15
Клучни укажувања 16
Прашања за повторување 16

ПОГЛАВЈЕ 2 **СТРАТЕГИИ НА ОПШТЕСТВЕНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ** 18

Вовед 19
Теорија и истражување 20
- Каков тип на теорија? 21
- Дедуктивна и индуктивна теорија 24

Епистемолошки размислувања 27
- Епистемологија на природната наука: позитивизам 27
- Интерпретативизам 28

Онтолошки размислувања 32
- Објективизам 32
- Конструкционизам 33
- Поврзаност со општественото истражување 34

Истражувачка стратегија: квантитативно и квалитативно истражување 35
Влијанија врз водењето на општественото истражување 39
- Вредности 39
- Практични размислувања 41

Клучни укажувања 42
Прашања за повторување 43

ПОГЛАВЈЕ 3 **НАЦРТИ ЗА ИСТРАЖУВАЊЕ** 44

Вовед 45
Критериуми за општествено истражување 46
Сигурност 46
Повторување 47
Валидност 47
Поврзаност со истражувачката стратегија 48
Нацрти за истражување 50
Нацрт за експеримент 50
Нацрт за пресечно истражување 59
Нацрт за лонгитудинално истражување 63
Нацрт за проучување на случај 66
Компаративен нацрт 72
Поврзување на истражувачка стратегија со истражувачкиот нацрт 76
Клучни укажувања 77
Прашања за повторување 77

ПОГЛАВЈЕ 4 **ПЛАНИРАЊЕ НА ИСТРАЖУВАЧКИ ПРОЕКТ И ФОРМУЛИРАЊЕ НА ИСТРАЖУВАЧКИ ПРАШАЊА** 79

Вовед 80
Дознајте што очекува од вас вашата научна институција 80
Размислете за вашата област на истражување 81
Користете го вашиот ментор 81
Управувајте со времето и со ресурсите 82
Формулирајте соодветни истражувачки прашања 85
Критериуми за евалуирање на истражувачки прашања 90
Напишете предлог за истражување 92
Подгответе се за истражување 92
Направете го вашето истражување и анализирајте ги резултатите
Список за проверка
Клучни укажувања
Прашања за повторување

ПОГЛАВЈЕ 5 **ДА ЗАПОЧНЕМЕ СО ПРЕГЛЕДУВАЊЕ НА ЛИТЕРАТУРАТА**

Прегледување на постојната литература
Извлечете го максимумот од читањето
Систематски преглед
Наративен преглед
Пребарување на постојната литература
Електронски бази на податоци
Клучни зборови и дефинирање на параметрите за пребарување
Наведување референци во вашиот труд
Улогата на библиографијата
Избегнување плагијаторство
Список за проверка
Клучни укажувања
Прашања за повторување

ПОГЛАВЈЕ 6 **ЕТИКАТА И ПОЛИТИКИТЕ ВО ОПШТЕСТВЕНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ** **129**

Вовед 130
Етички принципи 135
Повреда на учесниците 135
Недостиг на согласност со информирање 138
Нарушување на приватноста 142
Измама 143
Етиката и прашањето за квалитет 143
Тешкотии поврзани со носење етичка одлука 148
Новите медиуми и тешките одлуки 149
Политиките во општественото истражување 149
Список за проверка 153
Клучни укажувања 154
Прашања за повторување 154

ВТОР ДЕЛ **157**

ПОГЛАВЈЕ 7 **КАРАКТЕРОТ НА КВАНТИТАТИВНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ** **159**

Вовед 160
Главните фази на квантитативното истражување 160
Концептите и нивното мерење 163
Што е концепт? 163
Зошто треба да се мери? 164
Индикатори 164
Употреба на мерила со повеќе индикатори 166
Димензии на концептите 167
Сигурност и валидност 168
Сигурност 168
Валидност 170
Размислувања за сигурноста и валидноста 173
Главни преокупации на истражувачите што се занимаваат со квантитативни истражувања 175
Мерење 175
Каузалитет 175
Генерализација 176
Повторување 177
Критика за квантитативното истражување 178
Критиките за квантитативното истражување 178
Дали е секогаш вака? 179
Обратен операционализам 180
Тестирање на сигурноста и валидноста 180
Примерочење 181
Клучни укажувања 181
Прашања за повторување 182

ПОГЛАВЈЕ 8 **ПРИМЕРОЧЕЊЕ** **183**

Вовед во анкетното истражување 184
Вовед во примерочењето 186
Грешка во примерочењето 188
Видови примероци засновани врз веројатност 190

Едноставен случаен примерок 190
Систематски примерок 191
Стратификувано случајно примерочење 192
Повеќеетапно кластерско примерочење 193
Особините на примерокот заснован врз веројатност 195
Големина на примерокот 197
Апсолутна и релативна големина на примерокот 197
Време и трошоци 198
Без одговор 199
Хетерогеност на популацијата 200
Видови анализа 201
Видови на примерочења незасновани врз веројатност 201
Пригодно примерочење 201
Примерочење *Снежна грутка* 202
Квотно примерочење 203
Ограничувања на генерализирањето 205
Грешки во анкетното истражување 205
Клучни укажувања 206
Прашања за повторување 206

ПОГЛАВЈЕ 9 **СТРУКТУРИРАНО ИНТЕРВЈУИРАЊЕ** 208
Вовед 209
Структурирано интервју 209
Намалување на грешките поради променливост на интервјуистот 210
Прецизност и полесно обработување на податоците 211
Други видови интервјуа 212
Контексти на интервјуирање 213
Повеќе од еден интервјуиран 213
Повеќе од еден интервјуист 214
Лице в лице или по телефон? 214
Компјутерско потпомогнато интервјуирање 216
Водење интервју 217
Познавање на листата на прашања за интервју 217
Претставување на истражувањето 217
Пријателски однос 218
Поставување прашања 219
Забележување на одговорите 219
Јасни упатства 219
Редослед на прашањата 220
Потпрашување 223
Поттикнување 224
Завршување на интервјуто 225
Обука и надгледување 225
Проблеми поврзани со структурираното интервјуирање 227
Карактеристики на интервјуистите 227
Насочени одговори 227
Проблемот со значењето 228
Феминистичка критика 228
Клучни укажувања 229
Прашања за повторување 230

поглавје 10 **ПРАШАЛНИЦИ ЗА САМОСТОЈНО ПОПОЛНУВАЊЕ** 231

Вовед 232

Прашалник за самостојно пополнување или прашалник по пошта? 232

Вреднување (евалуирање) на прашалникот за самостојно пополнување во однос на структурираното интервју 233

Предности на прашалникот за самостојно пополнување во споредба со структурираното интервју 233

Недостатоци на прашалникот за самостојно пополнување во споредба со структурираното интервју 234

Чекори за подобрување на стапката на одговореност на прашалниците по пошта 236

Изработување на прашалник за самостојно пополнување 237

Текстот да не е збиен 237

Јасно претставување на текстот 237

Вертикално или хоризонтално понудни одговори? 237

Јасни упатства за одговарање 239

Понудените одговори треба да се блиску до прашањето 239

Водење дневник како облик на прашалник за самостојно пополнување 239

Предностите и недостатоците на дневникот како метод за собирање податоци 243

Клучни укажувања 243

Прашања за повторување 243

поглавје 11 **ПОСТАВУВАЊЕ ПРАШАЊА** 245

Вовед 246

Отворени или затворени прашања? 246

Отворени прашања 246

Затворени прашања 249

Видови прашања 253

Правила за составување прашања 254

Општи правила од ракав 254

Посебни правила за поставување прашања 255

Вињета-прашања (според сценарио) 261

Пилот-истражување и прашања за претходно тестирање 263

Ползување на постојните прашања 264

Список за проверка 265

Клучни укажувања 266

Прашања за повторување 267

поглавје 12 **СТРУКТУРИРАНО НАБЉУДУВАЊЕ** 269

Вовед 270

Проблеми поврзани со анкетното истражување на општественото однесување 270

Зошто да не се набљудува однесувањето? 272

Протокол за набљудување 275

Стратегии за набљудување на однесувањето 276

Примерочење 277

Примерочење луѓе 277

Примерочење во однос на времето 278

Дополнителни размислувања за примерочењето 278

Прашања за сигурност и валидност 279

Сигурност 279

Валидност 280

Теренски стимулации како облик на структурирано набљудување 282

Критики на структурираното набљудување 283

Од друга страна... 284

Список за проверка 285

Клучни укажувања 285

Прашања за повторување 286

ПОГЛАВЈЕ 13 АНАЛИЗА НА СОДРЖИНАТА 288

Вовед 289

Што претставуваат истражувачките прашања? 291

Избирање примерок 293

Примерочење на медиуми 293

Примерочење на датуми 293

Што би се броело? 295

Значајни учесници 295

Зборови 295

Субјекти и теми 297

Наклонетост 298

Кодирање 298

План (листа) за кодирање 298

Упатство за кодирање 299

Потенцијални замки при изработувањето на шемите за кодирање 303

Предности на анализата на содржина 304

Недостатоци на анализата на содржина 306

Список за проверка 307

Клучни укажувања 308

Прашања за повторување 308

ПОГЛАВЈЕ 14 СЕКУНДАРНА АНАЛИЗА И ОФИЦИЈАЛНА СТАТИСТИКА 310

Вовед 311

Податоци од други истражувачи 312

Предности на секундарната анализа 312

Ограничувања на секундарната анализа 315

Пристап до архивата на податоци 316

Официјална статистика 320

Сигурност и валидност 322

Потценување и реафирмирање на официјалните статистички податоци 324

Официјалните статистички податоци како форма на ненаметлив метод 325

Клучни укажувања 327

Прашања за повторување 327

ПОГЛАВЈЕ 15 АНАЛИЗА НА КВАНТИТАТИВНИ ПОДАТОЦИ 329

Вовед 330

Мал истражувачки проект 331

Податоци што недостигаат 333

Типови на варијабли 335

Униваријантна анализа 337

Табели на фреквенции 337

Дијаграми 337

Мерки на централна тенденција 338

Мерки на дисперзија 339

Биваријантна анализа 339

Поврзаност, а не каузалитет 341

Табели на контингенција 341
Пирсонов коефициент на корелација r 341
Спирманов коефициент rho 344
Phi и Крамеровото V 344
Споредување на просечните вредности и ета 344

Мултиваријантна анализа 345
Може ли поврзаноста да е привидна? 345
Може ли да постои посредувачка варијабла? 345
Може ли некоја трета варијабла да ја контролира поврзаноста? 346

Статистичка значајност 347
Хи-квадрат тест 348
Корелација и статистичка значајност 349
Споредување на просечни вредности и статистичка значајност 350

Список за проверка 350
Клучни укажувања 351
Прашања за повторување 351

Поглавје 16 УПОТРЕБА НА ИБМ СПСС (IBM SPSS) ЗА ВИНДОУС (WINDOWS) 353

Вовед 354
Да започнеме со СПСС (SPSS) 355
Почеток со СПСС (SPSS) 355
Внесување податоци во прегледувачот на податоци (Data Viewer) 356
Дефинирање на варијаблите: називи на варијабли, вредности што недостигаат, ознаки на варијаблите и вредносни ознаки на варијаблите 357
Рекодирање варијабли 359
Пресметување нова варијабла 359

Анализа на податоци со СПСС (SPSS) 361
Генерирање табела на фреквенции 361
Изработување столпчест графикон 363
Изработување пита-графикон 363
Изработување хистограм 363
Пресметување аритметичка средина, медијана, стандардна девијација, распон, графичко прикажување во рамка 363
Правење табела на контингенција, хи-квадрат и Крамеров коефициент V 366
Пресметување Пирсонов коефициент *r* и Спирманов коефициент rho 368
Изработување дијаграми на распрснување 368
Споредување на просечни вредности и ета 372
Изработување табела на контингенција со три варијабли 372

Дополнителни операции во СПСС (SPSS) 373
Снимање на податоци 373
Пронаоѓање и повторно отворање на вашите податоци 374
Отпечатување на излезните податоци 374

Клучни укажувања 374
Прашања за повторување 374

ТРЕТ ДЕЛ 379

Поглавје 17 КАРАКТЕРОТ НА КВАЛИТАТИВНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ 379

Вовед 380
Главни чекори во квалитативното истражување 384
Теорија и истражување 387

Концептите во квалитативното истражување 388
Сигурност и валидност во квалитативното истражување 389
Приспособување на сигурноста и на валидноста во квалитативното истражување 389
Алтернативни критериуми за проценување на квалитативното истражување 390
Најнови расправи за критериумите за квалитет на квалитативното истражување 393
Помеѓу критериумите на квантитативното и квалитативното истражување 394
Краток преглед на прашањето за критериумите 397
Главните преокупации на квалитативните истражувачи 399
Да погледнеме со очите на луѓето што се предмет на истражување 399
Опишување и нагласување на контекстот 401
Акцент врз процесот 402
Флексибилност и ограничена структура 403
Концепти и теорија што се темели врз податоци 404
Критика на квалитативното истражување 405
Квалитативното истражување е премногу субјективно 405
Тешко е да се реплицира 405
Проблеми со генерализација 406
Отсуство на транспарентност 406
Дали е секогаш вака? 407
Контрасти помеѓу квантитативното и квалитативното истражување 407
Сличности помеѓу квантитативното и квалитативното истражување 409
Феминизмот и квалитативното истражување 410
Клучни укажувања 412
Прашања за повторување 413

ПОГЛАВЈЕ 18 ПРИМЕРОЧЕЊЕ ВО КВАЛИТАТИВНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ **415**
Вовед 416
Нивоа на примерочење 417
Намерно примерочење 418
Теоретско примерочење 418
Генеричко намерно примерочење 422
Примерочење снежна грутка 424
Големина на примерокот 425
Не се примерочат само луѓе 427
Користење на повеќе од еден пристап за примерочење 427
Клучни укажувања 428
Прашања за повторување 429

ПОГЛАВЈЕ 19 ЕТНОГРАФИЈА И НАБЉУДУВАЊЕ СО УЧЕСТВО **430**
Вовед 431
Пристап 433
Отворена наспроти прикриена етнографија 433
Пристап до затворени средини 435
Пристап до отворени/јавни средини 436
Тековен пристап 439
Клучни информатори 439
Улогите на етнографите 440
Активни или пасивни? 446
Теренски белешки 447
Видови теренски белешки 450

Завршување на етнографското истражување 452
- Може ли да постои феминистичка етнографија? 453

Подем на визуелната етнографија 455
Пишување (извештај) за етнографското истражување 462
Променливата природа на етнографијата 464
Клучни укажувања 466
Прашања за повторување 466

Поглавје 20 **ИНТЕРВЈУИРАЊЕ ВО КВАЛИТАТИВНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ** **468**

Вовед 469
Разлики меѓу структурираното интервју и квалитативното интервју 470
Поставување прашања во квалитативното интервју 471
- Подготвување водич за интервју 472
- Видови прашања 476
- Снимање и транскрипција 482
- Телефонско интервјуирање 488
- Интервјуирање за животна историја и интервјуирање за усна историја 488

Феминистичкото истражување и интервјуирањето во квалитативното истражување 491
Квалитативното интервјуирање наспроти набљудувањето со учество 493
- Предностите на набљудувањето со учество во однос на квалитативното интервјуирање 493
- Предностите на квалитативното интервјуирање во однос на набљудувањето со учество 494
- Преглед 496

Список за проверка 497
Клучни укажувања 498
Прашања за повторување 498

Поглавје 21 **ФОКУС-ГРУПИ** **500**

Вовед 501
Употреба на фокус-групите 503
Водење на фокус-групи 504
- Снимање и транскрипција 504
- Колку групи? 505
- Големина на групите 507
- Степен на инволвираност на модераторот 508
- Избирање на учесници 509
- Поставување прашања 511
- Започнување и завршување 513

Интеракцијата во сесиите на фокус-групите 513
Ограничувања на фокус-групите 516
Список за проверка 519
Клучни укажувања 519
Прашања за повторување 520

Поглавје 22 **ЈАЗИКОТ ВО КВАЛИТАТИВНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ** **521**

Вовед 522
Конверзациска анализа 522
- Претпоставки за конверзациската анализа 523
- Транскрипција и внимавање на деталите 525

Некои основни алатки за конверзациска анализа 525
Преглед 527
Анализа на дискурсот 528
Разоткривање на интерпретативниот репертоар 531
Изнесување факти 533
Критичка анализа на дискурсот 536
Преглед 538
Клучни укажувања 540
Прашања за повторување 540

ПОГЛАВЈЕ 23 **ДОКУМЕНТИТЕ КАКО ИЗВОРИ НА ПОДАТОЦИ** 542
Вовед 543
Лични документи 544
Дневници, писма и автобиографии 544
Визуелни предмети 546
Официјални документи што потекнуваат од државата 549
Официјални документи што потекнуваат од приватни извори 550
Излезни податоци добиени од мас-медиумите 552
Виртуелни документи 554
Реалноста во документите 554
Интерпретирање на документи 556
Квалитативна анализа на содржина 557
Семиотика 559
Херменевтика 560
Список за проверка 561
Клучни укажувања 562
Прашања за повторување 562

ПОГЛАВЈЕ 24 **АНАЛИЗА НА КВАЛИТАТИВНИ ПОДАТОЦИ** 564
Вовед 565
Општи стратегии за анализа на квалитативни податоци 566
Аналитичка индукција 566
Втемелена теорија 567
Основни постапки во квалитативната анализа на податоци 575
Фази и размислувања за кодирањето 576
Претворање на податоците во фрагменти 577
Проблеми со кодирањето 578
Тематска анализа 578
Наративна анализа 582
Секундарна анализа на квалитативни податоци 586
Клучни укажувања 587
Прашања за повторување 588

ПОГЛАВЈЕ 25 **КОМПЈУТЕРСКИ ПОТПОМОГНАТА АНАЛИЗА НА КВАЛИТАТИВНИ ПОДАТОЦИ: КОРИСТЕЊЕ НВИВО (NVIVO)** 590
Вовед 59[illegible]
Дали КАКДАС (CAQDAS) е софтвер за анализа на квантитативни податоци? 59[illegible]
Нема лидер во оваа индустрија 59[illegible]
Недостиг на општа согласност за ползата од КАКДАС (CAQDAS) 59[illegible]
Учење НВиво (NVivo) 59[illegible]

- Кодирање 595
- Пребарување текст 603
- Белешки 607
- Зачувување проект во НВиво (NVivo) 607
- Отворање на веќе постоен проект во НВиво (NVivo) 607
- Заклучни согледувања 608

Клучни укажувања 608

Прашања за повторување 609

ЧЕТВРТ **ДЕЛ** 611

[illegible] 26 **НАДМИНУВАЊЕ НА КВАНТИТАТИВНО-КВАЛИТАТИВНАТА ПОДЕЛБА** 613

Вовед 614

Моделот на истражување во природните науки и квалитативното истражување 615

Квантитативното истражување и интерпретативизмот 617

Квантитативното истражување и конструкционизмот 618

Истражувачките методи и епистемолошките и онтолошките размислувања 618

Проблеми околу квантитативно-квалитативниот контраст 619
- Однесување наспроти значење 620
- Теорија и концепти што се тестираат со истражувањето наспроти теорија и концепти што произлегуваат од податоците 621
- Бројки наспроти зборови 621
- Вештачко наспроти природно 621

Заемна анализа на квантитативното и квалитативното истражување 622
- Квалитативен истражувачки пристап кон квантитативното истражување 622
- Квантитативен истражувачки пристап кон квалитативното истражување 623

Квантификација во квалитативното истражување 624
- Тематска анализа 624
- Квазиквантификација во квалитативното истражување 624
- Справување со раскажувањето преку лимитирана квантификација 624

Клучни укажувања 625

Прашања за повторување 625

[illegible] 27 **ИСТРАЖУВАЊЕ СО МЕШАНИ МЕТОДИ: КОМБИНИРАЊЕ НА КВАНТИТАТИВНОТО И КВАЛИТАТИВНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ** 627

Вовед 628

Аргументите против истражувањето со мешани методи 629
- Аргументот на вклопени методи 629
- Парадигматски аргумент 629

Две верзии на дебатата за квантитативното и квалитативното истражување 631

Пристапи кон истражувањето со мешани методи 631
- Анализа на содржината на статиите базирани врз истражување со мешани методи 633
- Пристапи кон комбинирањето на квантитативното и квалитативното истражување во истражувањето со мешани методи 635

Размислување за истражувањето со мешани методи 649

Список за проверка 650

Клучни укажувања 651

Прашања за повторување 651

ПОГЛАВЈЕ 28 **Е-ИСТРАЖУВАЊЕ: МЕТОДИ ЗА ИСТРАЖУВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТ** 653

Вовед 654
Интернетот како предмет на анализа 654
Употребата на интернетот за собирање податоци од индивидуи 658
Онлајн етнографија 659
Квалитативно истражување со онлајн фокус-групи 663
Квалитативно истражување со онлајн лични интервјуа 668
Онлајн општествени анкети 670
Анкети по електронска пошта 670
Веб-анкети 671
Мешани методи за реализирање анкета 672
Прашања за примерочење 673
Краток преглед 679
Етички размислувања за истражувањето на интернет 679
Статусот на е-истражувањето 681
Клучни укажувања 681
Прашања за повторување 681

ПОГЛАВЈЕ 29 **ПИШУВАЊЕ ЗА ОПШТЕСТВЕНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ** 683

Вовед 684
Пишувајте за своето истражување 685
Започнете рано 685
Бидете убедливи 685
Добијте повратна информација 686
Избегнувајте сексистички и расистички јазик и јазик што содржи навреди за лицата со посебни потреби 686
Структурирајте го својот ракопис 686
Пишување за квантитативно, квалитативно истражување и истражување со мешани методи 692
Пишување за квантитативно истражување 692
Пишување за квалитативно истражување 695
Пишување за истражување со мешани методи 699
Академско пишување 704
Список за проверка 706
Клучни укажувања 707
Прашања за повторување 707

ТОЛКОВНИК 709
РЕФЕРЕНЦИ 7[illegible]
ИНДЕКС НА ИМИЊА 7[illegible]
ИНДЕКС 7[illegible]
ПОГОВОР 7[illegible]
БЕЛЕШКА ОД ПРЕВЕДУВАЧИТЕ И СТРУЧНАТА РЕДАКЦИЈА 7[illegible]

ПРЕДГОВОР КОН МАКЕДОНСКИОТ ПРЕВОД НА КНИГАТА *МЕТОДИ НА ОПШТЕСТВЕНОТО ИСТРАЖУВАЊЕ*

Сè започна со писмо испратено до мене на 17 август 1995 година. Писмото беше од главниот уредник на една од најпрестижните издавачки куќи – Оксфорд јуниверзити прес (Oxford University Press) – прашувајќи ме дали сум заинтересиран за пишување на книга за методите на општественото истражување. Времето за пишување ваква книга беше совршено, бидејќи дотогаш веќе преку 20 години имав предавано за методите на истражување, а преку 10-тина години имав пишувано за оваа проблематика. Две или три години, откако стапивме во контакт, размислував за пишување учебник на оваа тема, но не направив ништо, освен што размислував за предлогот. Писмото го содржеше поттикот што ми требаше. Со уредникот се сретнавме и се договоривме за видот на книгата што би можела да се напише и којашто би направила разлика во студентските разбирања на методолошките проблеми и расправи. Испратив скица на книгата што ја имав замислено и ми беше понуден договор што го прифатив. Сè беше како што треба, освен едно нешто – да се има време да се напише. Книгата што ја имав замислено задолжително требаше да биде долга и затоа беше потребно подолго време за да се заврши. Не можев да го приложам ракописот сè до средината на 2000 година, а книгата беше објавена во 2001 година.

Книгата *Методи на општественото истражување* беше веднаш, помалку или повеќе, успешна, а јас бев воодушевен од тоа што многу универзитети ја прифатија за нивните предавања. Оттогаш беа објавени нејзини следни изданија, а сега е објавено четвртото. Таа е преведена на шведски јазик, а има и канадска верзија, објавена во третото издание. Следуваа изданијата на јапонски и на виетнамски јазик. Набргу по објавувањето на првото издание, следуваа повратни информации од предавачите, а исто така беше напишана нејзина верзија за студентите на факултетите за бизнис и менаџмент. *Методи на општественото истражување* беше пишувана имајќи ги предвид студентите од општествените науки, но верзијата за студентите од факултетите за бизнис и менаџмент *Истражувачки методи на бизнисот*, беше скроена од мене и коавторот за студентите што ги проучуваа тие предмети. Таа книга сега го има своето трето издание и е преведна на шведски јазик, а исто така има и канадски и јужноафрикански изданија. Зачудувачки беше дека книгата *Методи на општественото истражување* доживеа понатамошни изданија и преводи по нејзиното објавување. Сега сум воодушевен дека ќе има и превод на македонски јазик. Како книга напишана за студентите од општествените науки во Обединетото Кралство може да биде значајна и за македонските, шведските и за канадските студенти, како и за студентите од факултетите за бизнис и менаџмент? Со многу голема сигурност може да се одговори дека тоа е така заради тоа што методолошките принципи се општи. Поинаку кажано, тие често имаат значење и применливост што широко го надминуваат контекстот на нивната примена. Да ги земеме за пример принципите на изработка на прашалници или на примерочење или на интервјуирање, кои имаат широка примена и се значајни за студентите и за истражувачите во поширок опфат на контексти. Не може да се каже дека локалните културни контексти се безначајни; јасно е дека тие се многу значајни. Сепак, основните принципи имаат широко значење, кое може да се модифицира во зависност од околностите. Истото се однесува и за многу расправи со кои се среќаваме во полето на методите на истражување. Тие исто така можат да бидат значајни за студентите што живеат и дејствуваат во различни околности.

Така, со големо задоволство го напишав овој краток предговор на ***Методи на општественото истражување*** за преводот на македонски јазик. Не можев никогаш да замислам, откако го примив писмото речиси пред 20 години (одамна пред да стане универзална електронската пошта), дека книгата што ја напишав ќе има такво глобално влијание. Ова е огромно задоволство, и искрено се надевам дека на студентите од Македонија ќе им биде корисна и значајна за нивните проучувања.

Ален Брајман